

PRASA LOKALNA W WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W KRAKOWIE

W Polsce wydawanych jest około 2700 tytułów prasy lokalnej, a na terenie województwa małopolskiego około 270. Gwałtowny rozwój prasy lokalnej nastąpił wraz ze zmianą ustroju społeczno-politycznego, zniesieniem cenzury w Polsce i rozwojem technik komputerowych stosowanych przez wydawców. Strona graficzna prezentowanych tytułów jest coraz ciekawsza, zawsze jednak symbolika plastyczna nawiązuje do tradycji danego miejsca lub regionu kulturowego – etnicznego.

Prasa lokalna sprzyja rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, służy integracji i aktywizacji społeczności lokalnych. Pełni funkcję informującą, edukacyjną i często kulturotwórczą. Zdarza się, że redaktorzy prasy lokalnej mobilizują zarówno instytucje, jak i mieszkańców miasteczek i wsi do podejmowania różnego typu działań – charytatywnych, współpracy przy realizacji ważnych dla społeczności lokalnej projektów np. przeciwdziałania bezrobociu czy wejścia do Unii Europejskiej, bądź chroniących dziedzictwo kulturowe małych ojczyzn.

Prasę lokalną można podzielić na:

- samorządową – wydawaną i finansowaną przez samorządy lokalne: powiatów, miast, miasteczek i gmin, dzielnic dużych miast,
- tworzoną przez regionalne towarzystwa kultury – miłośników regionów etnicznych, ziemi, miast, miasteczek, wsi, dzielnic,
- gazetki parafialne,
- prasę mniejszości narodowych,
- prasę środowiskową – uczelnianą, kupiecką, rzemieślników, studencką, szkolną,
- gazetki różnego typu stowarzyszeń lub fundacji, np. działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- zakładową,
- prasę partii politycznych.

Najwięcej wśród wydawanych tytułów prasy lokalnej w województwie małopolskim jest miesięczników.

Prasa lokalna województwa krakowskiego i następnie – od 1999 roku – województwa małopolskiego jest gromadzona i rejestrowana w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie.

Dzięki staraniom byłego dyrektora WBP w Krakowie – prof. dra hab. Jacka Wojciechowskiego – od września 2003 r. otwarta jest czytelnia, w której prezentowane są i udostępniane zbiory prasy lokalnej województwa małopolskiego.

Obok dzienników – „Dziennika Polskiego” wraz z dodatkami terenowymi, „Gazety Krakowskiej” również z dodatkami terenowymi i „Gazety Wyborczej” – w czytelni znajdują się informatory na temat Małopolski i Krakowa oraz prasa lokalna uporządkowana alfabetycznie według powiatów, prasa lokalna dzielnic miasta Krakowa, krakowskich uczelni, prasa zakładowa, mniejszości narodowych, osób niepełnosprawnych i gazetki parafialne.

W czytelni znajdują się też kartoteki miejscowości województwa małopolskiego, na które składają się wycinki prasowe kolekcjonowane od 1999 r. i uzupełniane na bieżąco oraz mapy województwa małopolskiego, w tym powiatów, miast, miasteczek, gmin, szlaków turystycznych, małopolskich parków narodowych i krajobrazowych oraz dokumenty życia społecznego dotyczące głównie działań w sferze kultury i turystyki. Pięć

stanowisk komputerowych z dostępem do internetu służy również informacji regionalnej. Czytelnia znajduje się w sali nr 112 na I piętrze i czynna jest od wtorku do piątku w godzinach 10–19 oraz w sobotę w godzinach 8–14.

Ewa Skrobiszewska

O STOWARZYSZENIU „NASZ RADZISZÓW”

Stowarzyszenie „Nasz Radziszów” jest młodym towarzystwem. Zarejestrowało się ono dopiero jesienią 2002 r. Pomysł zaś jego powołania zrodził się rok wcześniej – jesienią 2001. Tak naprawdę, pierwszy zamysł o powołaniu organizacji, która mogłaby zabiegać o interesy radziszowian przed władzami samorządowymi szczebla gminnego i powiatowego lub wyżej, zrodził się w czasie luźnej rozmowy pana Janusza Bierówki z panią Marią Szwabowską pełniącą funkcję sołtysa w Radziszowie. Pomysł ten spodobał się jeszcze kilku osobom i razem postanowili utworzyć komitet założycielski nowego stowarzyszenia. Na kilku spotkaniach członkowie założyciele dyskutowali nad potrzebą jego powołania, nad rolą i sposobem funkcjonowania w społeczności lokalnej. Niemało czasu zajęło zredagowanie statutu, a w szczególności uchwalenie celów Stowarzyszenia i sposobów ich realizacji. Z uśmiechem wspominają dziś żarliwą dyskusję nad nazwą swojego stowarzyszenia. Padało wiele pomysłów, wszystkie były ciekawymi propozycjami. Rozwiązanie przyniosła jednak sugestia pana Jacka Krupy – starosty powiatowego, który zaproponował, by stowarzyszenie nazwać „Nasz Radziszów”.

Środowisku potrzebna była taka organizacja, która mogłaby rozwiązywać trudne problemy, przerastające możliwości sołtysa wsi czy radnego, a którymi z kolei nie mogą zajmować się urzędnicy gminy czy urzędu powiatowego. Chodziło też o zadania o długoterminowym okresie ich wdrażania i realizacji. Kluczowym problemem od czasu otwarcia nowej pięknej szkoły w Radziszowie w 1997 r., jest remont i zagospodarowanie budynku dawnej szkoły, czyli XIX-wiecznego dworu zbudowanego przez rodzinę Dzeduszyckich. Żał patrzeć, jak zabytkowy obiekt popada w ruinę i to w samym centrum wsi. W Radziszowie do niedawna kultywowana była bogata tradycja – dorobek wcześniejszych pokoleń. Zanika gwałtownie gwara. Giną z naszego otoczenia sprzęty, narzędzia, którymi posługiwali się do niedawna nasi rodzice i dziadkowie.

W Stowarzyszeniu działa grupa zapaleńców, chętnych do pracy bez żadnego wynagrodzenia. Zadawała ich jedynie własna satysfakcja, czasami dobre słowo. Pragną oni zatem zadbać o swoją miejscowość, o jej przyszłość. Chcą promować i rozślawiać swoją małą ojczyznę. Dążą do życia w czystym środowisku pozbawionym zanieczyszczeń, produkowanych często przez nich samych.

Uchwalone cele statutowe to po pierwsze: inicjowanie, wspieranie i rozwijanie wszelkich działań sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi Radziszowa; po drugie: wspieranie intelektualne i organizacyjne społeczności Radziszowa; po trzecie: promocja Radziszowa oraz popularyzacja wiedzy na temat jego historii i teraźniejszości; po czwarte: objęcie opieką zabytków Radziszowa i okolic; po piąte: podejmowanie działań na rzecz infrastruktury i ochrony środowiska naturalnego; po szóste: podjęcie starań mających na celu odnowienie dawnego dworu w Radziszowie.

Zgodnie z zapisem statutowym, cele te realizowane są poprzez bezpośredni kontakt z władzami i organizacjami w gminie Skawina, przedstawicielami władz samorządowych